

حیات طیب به چه معناست/ تفسیر علامه طباطبایی از حیات طیب در قرآن

حیات طیب وعده ای است که خداوند به مردان و زنان مومن می دهد و در این وعده، فرقی میان زن و مرد در اینکه ایمان و عمل صالح، سبب اعطای حیات طیب است، وجود ندارد.

حیات طیب وعده ای است که خداوند به مردان و زنان مومن می دهد و در این وعده، فرقی میان زن و مرد در اینکه ایمان و عمل صالح، سبب اعطای حیات طیب است، وجود ندارد. به گزارش خبرگزاری مهر، قرآن درباره حیات طیب در آیه 97 سوره نحل می فرماید: "هر مرد و زن مومنی که دارای اعمال صالح باشد، به او حیات طیب و پاکیزه می بخشیم و پاداششان را به بهترین نحوی که عمل کرده اند، خواهیم داد. پس زندگی پاکیزه پاداش عمل صالح است". زندگی طیب میوه شیرین عمل صالح است که علاوه بر سعادت اخروی، در دنیا هم برای صاحبش لذتها و بهجت های بزرگ به ارمغان می آورد.

در اینجا این سوال پیش می آید که زندگی رضایت بخش و مطلوب کدام است؟ شاید همه افراد بشر در این امر متفق باشند که زندگی مورد رضایت آدمی آن است که دارای آرامش باشد و از نگرانی و اضطراب به دور باشد. حیاتی رضایت بخش است که نگرانی از آینده و اندوه و حسرت بر گذشته، آن را تیره نسازد. انسان بالفطره پذیرفته است که آرامش روان، اصل و محور زندگی است.

بخش عظیمی از مردم، چه در جوامع مسلمان و چه در جوامع غیر مسلمان در راه نیل به زندگی رضایت بخش، به انحراف و اشتباه دچار شده اند و شیطان با وسوسه هایش آنها را از راه به در برده است. گروه انبوهی حیات رضایت بخش را عملاً در رسیدن به مقامات و قدرتهای دنیوی می دانند. عده ای گم شده خود را ثروت می پندارند و زندگی مطلوب را در نیل به آن می دانند. جمعی در راه کسب عناوین، متناسب با ذوق و سلیقه خود، خویشتن را به آب و آتش می زنند و گم گشته خود را در آن وادی جستجو می کنند، لکن مطابق این شیوه ها و طرز تفکرها، نفس و روح آدمی، مقامی پایین تر از شئون دنیایی دارد. اگر انسان فراتر از این امور باشد خود را به اینها نمی بندد و مطلوبش را در جای دیگر می جوید.

دین راهی دیگر برای زندگی رضایت بخش و دور از نگرانی و اضطراب پیش پای انسان قرار داده است. یگانه راهی که اساس سعادت دنیوی انسان را پی ریزی می کند اعمال صالح اوست که در واقع زمینه ساز نزول بر کات الهی است. اعمال صالح، چشم دل را باز می کند و در نتیجه انسان، آنچه را از جانب خدا به او می رسد زیبا و خیر می بیند. مفسران در معنای حیات طیب و پاکیزه نظرهایی مشابهی دارند که ما به مختصری از آنها یادآور می شویم.

بنابر یک نظر، حیات طیب قناعت است یعنی قانع بودن به آنچه که از جانب خدا به انسان می رسد و راضی بودن به تقسیم ارزاق. روایتی از حضرت علی(ع) موبد این معناست و می توان گفت که منشا این نظر همان روایت است. از حضرت پرسیدند: معنای حیات طیب که در قرآن آمده چیست؟ فرمود: "هی القناعة".

در یک تفسیر دیگر، حیات طیب توفیق بر صبر و حلم و رفاقت است. شاهد این معنی روایاتی است که در آداب معاشرت وارد شده است که به رفاقت با مردم توصیه شده تا جایی که رفق با مردم را نیمی از خوشی انسان به حساب آورده است.

همچنین برخی حیات طیب بی نیازی از خلق و نیازمندی به خداست و این است که انسان به جایی برسد که تدبیر را از خود سلب کند و به خدا واگذارد. در تعریفی دیگر حیات طیب بهشت است برای این نظر چنین استدلال کرده اند که زندگی دنیا برای هیچ کس خالی از ناراحتی ها نیست و حیات طیب فقط در بهشت است.

مرحوم علامه طباطبایی در معنای حیات طیب می فرماید: حیات طیب همان وعده جمیلی است که خدا به مردان و زنان مومن می دهد. در این وعده جمیل، فرقی میان آن دو در قبیل ایمان و در اینکه عمل صالح، سبب اعطای حیات طیب است، گذاشته نشده است. این تساوی زن و مرد، علی رغم بنایی است که بیشتر وثنی ها و اهل کتاب داشتند که زنان را از تمام یا اکثر مزایای دینی محروم ساختند.

به هر حال حیات طیب عبارت از زندگی گوارایی است که آرامش و طمانینه، امید به آینده و بهجت و انبساط روحی بر آن حاکم است. اندوه، یاس، افسردگی و اضطراب در آن نیست. مبدا چنین حیاتی تنها توحید خالص است که نیل به چنین مقامی نیازمند به پاسخ مثبت به ندای فطرت و جدیت تمام است. یکی از علائم یا آثار این زندگی، قناعت است، قانع بودن به آنچه روزی انسان است.

